

Handläggare
Maria Thomelius
Telefon: 08-50800971**Till**
Förskolenämnden
2026-05-19

Skrivelse om förskolan Yxan i Stockholms stad

Svar på skrivelse från Ismail Ali (C), Sophia Granswed Baat med flera (M) och Birgitta Ersson Kjellin (L)

Förvaltningens förslag till beslut

Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Ismail Ali (C), Sophia Granswed Baat med flera (M) och Birgitta Ersson Kjellin (L) har lämnat en skrivelse till förskolenämnden om förskolan Yxan i Stockholms stad. I skrivelsen önskar skribenterna svar på frågor med anledning av nämndens beslut den 3 mars 2026 om återkallelse av godkännandet som huvudman för förskolan Yxan (dnr FÖF 2023/174).

Förvaltningen skriver i sitt svar att tillsyn utövas i enlighet med skollagen och innebär en självständig granskning som syftar till att kontrollera om den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagar och föreskrifter samt de villkor som gäller för godkännandet. Som en del i den ägar- och ledningsprövning som görs vid tillsyn granskas huvudmannens efterlevnad av ekonomiska regelverk. I granskningen ingår kontroll av huvudmannens senaste upprättade årsredovisningar.

Vidare skriver förvaltningen att beslut om ingripanden regleras i skollagen. Av förarbeten till denna framgår att ett ingripande ska syfta till rättelse, att mindre ingripanden ska prövas först och att ingripandet ska stå i rimlig proportion till bristens karaktär och omfattning. Tillsyn över fristående förskolor utövas i enlighet med gällande lagstiftning oaktat vilken associationsform verksamheten bedrivs genom.

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund

Ismail Ali (C), Sophia Granswed Baat med flera (M) och Birgitta Ersson Kjellin (L) har lämnat en skrivelse till förskolenämnden om

förskolan Yxan i Stockholms stad. Nämnden fattade beslut om att uppdra åt förvaltningen att bereda ärendet den 31 mars 2026.

Ärendet

I en skrivelse från Ismail Ali (C), Sophia Granswed Baat med flera (M) och Birgitta Ersson Kjellin (L) beskrivs stadens förskolesystem som en kombination av kommunala och fristående verksamheter. Skribenterna menar att de fristående förskolorna utgör en viktig del i systemet genom att bidra med pedagogisk mångfald, engagemang och alternativa driftsformer. Att värna dessa verksamheter är, enligt skribenterna, avgörande för att upprätthålla valfrihet och kvalitet.

I skrivelsen lyfter skribenterna situationen för förskolan Yxan efter det att nämnden den 3 mars 2026 fattade beslut om återkallelse av godkännandet som huvudman för förskolan Yxan (Dnr FÖF 2023/174). Enligt skribenterna gäller de brister som beslutet grundar sig på främst verksamhetsåren 2022–2023 vilket väcker frågor om huruvida det föreslagna beslutet i tillräcklig utsträckning tar hänsyn till de förändringar som kan ha skett under de senaste två åren.

Mot denna bakgrund önskar skribenterna svar på följande frågor:

1. På vilket sätt har förvaltningen säkerställt att beslutet grundar sig på aktuella uppgifter om verksamheten?
2. Vilka konkreta förändringar har huvudmannen genomfört sedan tillsynsperioden 2022–2023?
3. Hur arbetar staden för att stödja fristående förskolor i att åtgärda brister innan ingripande beslut fattas?
4. Vilka konsekvenser bedömer majoriteten att en nedläggning av Förskolan Yxan får för barn, vårdnadshavare och personal?
5. Hur avser majoriteten att säkerställa långsiktiga och rättssäkra villkor för personalkooperativ och fristående förskolor i Stockholms stad?
6. Hur stor är risken att andra fristående aktörer, som tidigare fått anmärkningar men vidtagit åtgärder, ska känna oro för att deras tillstånd kan komma att dras in på grund av äldre brister som redan har hanterats?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom myndighetsavdelningen. Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 11 maj och funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 13 maj.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Nedan redovisas förvaltningens svar på de frågor som ställs i skrivelsen. Fråga 3 är adresserad till *staden* och frågorna 4–5 till *majoriteten*. De redovisade svaren på dessa, liksom övriga frågor, baseras dock enkom på förvaltningens uppdrag.

1. På vilket sätt har förvaltningen säkerställt att beslutet grundar sig på aktuella uppgifter om verksamheten?

Som en del i den ägar- och ledningsprövning som görs vid tillsyn granskas huvudmannens efterlevnad av ekonomiska regelverk. I granskningen ingår kontroll av huvudmannens senaste upprättade årsredovisningar. Av nämndens beslut (dnr FÖF 2023/174) framgår att huvudmannen för förskolan Yxan inte bedöms uppfylla kravet på lämplighet och insikt på grund av bristande följsamhet till flera ekonomiska regelverk. Att följsamheten är bristande framgår bland annat av huvudmannens senaste upprättade årsredovisningar som var tillgängliga under tillsynen (räkenskapsåren 2020–2024).

2. Vilka konkreta förändringar har huvudmannen genomfört sedan tillsynsperioden 2022–2023?

Huvudmannen för förskolan Yxan har brustit i följsamhet till flera bestämmelser i olika ekonomiska regelverk. I nämndens beslut (dnr FÖF 2023/174) framgår vilka åtgärder huvudmannen har vidtagit samt nämndens ställningstagande till dessa.

3. Hur arbetar staden för att stödja fristående förskolor i att åtgärda brister innan ingripande beslut fattas?

Tillsyn innebär en självständig granskning som syftar till att kontrollera om den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagar och föreskrifter samt de villkor som gäller för godkännandet.

Om brister påvisas vid en tillsyn fattas beslut om ingripanden i enlighet med skollagens 26e kapitel. Av förarbeten till lagen framgår att ett ingripande ska syfta till rättelse, att mindre ingripanden ska prövas först och att ingripandet ska stå i rimlig proportion till bristens karaktär och omfattning. Innan ett beslut fattas underrättar förvaltningen huvudmannen om det material som är av betydelse för beslutet och ger huvudmannen möjlighet att lämna synpunkter på materialet, i enlighet med förvaltningslagen. Därefter görs en helhetsbedömning av omständigheterna.

4. Vilka konsekvenser bedömer majoriteten att en nedläggning av Förskolan Yxan får för barn, vårdnadshavare och personal?

I förarbeten framgår att det enligt lagstiftaren är viktigt att ett godkännande kan återkallas även i de fallen brister ännu inte har medfört några konsekvenser för barnen i verksamheten. I nämndens beslut (dnr FÖF 2023/174) redogörs för en barnkonsekvensanalys avseende när i tid verksamheten ska upphöra.

Skollagstiftningen utgår från barnens rätt till utbildning. Konsekvenser för personal vid ett eventuellt beslut om återkallelse av ett godkännande beaktas inte.

5. Hur avser majoriteten att säkerställa långsiktiga och rättssäkra villkor för personalkooperativ och fristående förskolor i Stockholms stad?

Kommunernas ansvar för tillsyn av enskilda huvudmän och fristående förskolor regleras i 26 kap. skollagen. Tillsyn utövas i enlighet med gällande lagstiftning oaktat vilken associationsform verksamheten bedrivs genom.

6. Hur stor är risken att andra fristående aktörer, som tidigare fått anmärkningar men vidtagit åtgärder, ska känna oro för att deras tillstånd kan komma att dras in på grund av äldre brister som redan har hanterats?

Om en tillsyn påvisar brister fattas beslut om ingripanden i enlighet med skollagen. Ett beslut om anmärkning kan fattas vid *mindre* allvarliga brister. Om en tillsyn påvisar allvarliga brister kan nämnden fatta beslut om återkallelse av godkännandet. Grund för ett sådant beslut kan exempelvis föreligga om ett tidigare föreläggande inte har följts och bristen som föranledde föreläggandet bedömdes som allvarlig.

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Gunilla Davidsson
Förvaltningsdirektör
Förskoleförvaltningen

Åsa Strand
Avdelningschef
Förskoleförvaltningen

Bilagor

Skrivelse: Skrivelse om förskolan Yxan i Stockholms stad från
Ismail Ali (C), Sophia Granswed Baat med flera (M) och Birgitta
Ersson Kjellin (L)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, Förvaltningsdirektör	2026-05-04
Åsa Strand, Avdelningschef	2026-05-04